

OPERATÍVNE POKYNY pre OKRESNÉ ÚRADY

Vydáva: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**
sekcia verejnej správy

Ročník: **2021**

9. novembra 2021

Čiastka: **10**

O B S A H

IX/1 U S M E R N E N I E generálneho riaditeľa sekcie vôd Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o vodách z povrchového odtoku a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy

USMERNENIE
generálneho riaditeľa sekcie vôd Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky
o vodách z povrchového odtoku a pôsobnosti orgánov štátnej vodnej správy

Určené: odborom starostlivosti o životné prostredie okresných úradov
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky; Sekcia vôd
Číslo: 1/2021-4
Bratislava, 18. októbra 2021

Vybavuje: Ing. Květoslava Farkašová
Číslo telefónu: 02/5956 3108

Čl. 1
Legislatíva

(1) V zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) je problematika vôd z povrchového odtoku obsiahnutá v nasledovných ustanoveniach:

- a) vodou z povrchového odtoku je voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme a ktorá je odvádzaná z terénu alebo z vonkajších častí budov do povrchových a do podzemných vôd - § 2 písm. i) vodného zákona,
- b) priamym vypúšťaním do podzemných vôd je vypúšťanie znečisťujúcich látok do podzemných vôd bez ich priesaku cez pôdu alebo pôdne podložie - § 2 písm. t) vodného zákona,
- c) nepriamym vypúšťaním do podzemných vôd je vnikanie znečisťujúcich látok priesakom do podzemných vôd cez pôdu alebo jej pôdne podložie - § 2 písm. u) vodného zákona,
- d) jednoduchým vodným zariadením na zachytávanie zrážkových vôd sú záchytné priekopy a nádrže na zachytenie týchto vôd zo spevnených plôch - § 18 ods. 4 vodného zákona,
- e) na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd sa vyžaduje povolenie podľa § 21 ods. 1 písm. d) vodného zákona,
- f) orgán štátnej vodnej správy vydá povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd s obsahom znečisťujúcich látok najviac na desať rokov - § 21 ods. 4 písm. e) vodného zákona,
- g) vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd možno povoliť len vtedy, ak sú vybudované zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok. Vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd s obsahom znečisťujúcich látok, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchových vôd, možno povoliť len vtedy, ak sú vybudované aj zariadenia, ktoré zabezpečia ich zachytávanie - § 36 ods. 17 vodného zákona,
- h) na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd primerane platí postup podľa § 36 ods. 17; postup podľa § 36 odsekov 1, 3 a 4 sa uplatní len pri ich priamom vypúšťaní do podzemných vôd - § 37 ods. 9 vodného zákona,

- i) orgán štátnej vodnej správy uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá vypúšťa vody z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd bez povolenia orgánu štátnej vodnej správy alebo v rozpore s ním - § 74 ods. 1 písm. f) vodného zákona.

(2) V nariadení vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie vlády“) je problematika vôd z povrchového odtoku obsiahnutá v nasledovných ustanoveniach:

- a) vody z povrchového odtoku odtekajúce zo zastavaných území, pri ktorých sa predpokladá, že obsahujú látky, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchovej vody a podzemnej vody, možno vypúšťať do podzemných vôd nepriamo len po predchádzajúcom zisťovaní a vykonaní potrebných opatrení. Vodami z povrchového odtoku sú najmä vody z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, z parkovísk, z odstavných a montážnych plôch, z plôch priemyselných areálov, na ktorých sa skladujú škodlivé látky a obzvlášť škodlivé látky (znečisťujúce látky podľa prílohy č. 1 zoznamu I vodného zákona) alebo sa s nimi inak podobne zaobchádza - § 9 ods. 1 nariadenia vlády,
- b) vody z povrchového odtoku odtekajúce zo zastavaných území, o ktorých sa nepredpokladá, že obsahujú látky, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchových vôd a podzemných vôd, možno vypúšťať do podzemných vôd nepriamo - § 9 ods. 2 nariadenia vlády,
- c) pri vypúšťaní vôd z povrchového odtoku sa neurčujú limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia okrem odstavných plôch a montážnych plôch, plôch priemyselných areálov a iných areálov, na ktorých sa skladujú znečisťujúce látky alebo sa s nimi inak zaobchádza. Limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia sú uvedené v prílohe č. 6 časti B tabuľke 9.1 nariadenia vlády. Stokové siete musia byť vybavené zariadením na zachytenie plávajúcich látok a pri vypúšťaní vôd z povrchového odtoku podľa odseku 1, ak sa preukáže ich nepriaznivý vplyv na kvalitu vôd v recipiente, aj zariadením na zachytávanie znečisťujúcich látok - § 9 ods. 3 nariadenia vlády.

Čl. 2

Všeobecné ustanovenia

Vzhľadom na klimatickú krízu, riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody je potrebné uviesť, že orgány štátnej vodnej správy musia prednostne požadovať odvádzanie vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd vždy tam, kde je to technicky možné a nebránia tomu prírodné podmienky, napríklad prostredníctvom vsakovacích objektov (prípadne s retenčnými nádržami), dažďových záhrad, jazierok a podobne. Ak nie je možné zachytávať vodu z povrchového odtoku na mieste dopadu zrážok alebo v jeho tesnej blízkosti, možno ju odvádzať do povrchových vôd a tiež do kanalizácie, pričom posledná možnosť sa má využiť iba v prípadoch vysokej zastavanosti územia, napríklad v centrách miest a nemožnosti odvádzať vodu z povrchového odtoku do vsaku ani do vodného toku. Orgány štátnej vodnej správy musia vo svojich vyjadreniach podľa § 28 ods. 1 vodného zákona dohliadať na vhodné odvádzanie vôd z povrchového odtoku nielen pri jednotlivých nehnuteľnostiach/objektoch ale aj pri vyjadrovaní sa podľa § 28 ods. 2 písm. j) vodného zákona na účely prerokovania územnoplánovacej dokumentácie pri riešení území. Primerane to platí aj pri odvádzaní znečistených vôd z povrchového odtoku.

Čl. 3

Vody z povrchového odtoku pri rodinných domoch, stavbách na individuálnu rekreáciu a iných stavbách na účely domácností

Napriek tomu, že § 18 ods. 1 vodného zákona neuvádza vody z povrchového odtoku a § 18 ods. 4 už zachytávanie vôd z povrchového odtoku uvádza prostredníctvom pojmu jednoduché vodné zariadenie, je možné v širšom kontexte vyššie uvedeného považovať odvádzanie vôd z povrchového odtoku zo stiech rodinných domov a stavieb na individuálnu rekreáciu do podzemných vôd a do povrchových vôd za všeobecné užívanie vôd. Túto úvahu podporuje aj § 77 vodného zákona (priestupky fyzických osôb), ktorý neustanovuje porušenie vodného zákona z dôvodu absencie povolenia na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd pre fyzické osoby.

Z toho vyplýva, že odvádzanie vôd z povrchového odtoku zo stiech rodinných domov a stavieb na individuálnu rekreáciu do podzemných vôd cez vsakovacie objekty možno chápať ako všeobecné užívanie vôd. Vsakovacie objekty pri rodinných domoch, stavbách na individuálnu rekreáciu a iných stavbách na účely domácností nie sú vodnými stavbami, na ktoré sa vyžaduje povolenie orgánu štátnej vodnej správy v zmysle § 26 vodného zákona a odvádzanie vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd nevyžaduje povolenie podľa § 21 vodného zákona. Vsakovacie objekty majú byť povoľované príslušným stavebným úradom v rámci stavebného konania na rodinný dom alebo stavbu na individuálnu rekreáciu.

Analogicky je možné uvedené uplatňovať pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd, keď sa nevyžaduje povolenie podľa § 21 vodného zákona a potrubia, odvádzajúce vody z povrchového odtoku zo stiech rodinných domov a stavieb na individuálnu rekreáciu do vodného toku nie sú vodnými stavbami, na ktoré sa vyžaduje povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 26 vodného zákona. Riešenie odvádzania týchto vôd je v kompetencii príslušného stavebného úradu v rámci stavebného konania na rodinný dom alebo stavbu na individuálnu rekreáciu. V tomto konaní si však stavebný úrad musí vyžiadať stanovisko správcu vodného toku.

K vysvetleniu problematiky povoľovania odvodňovania záhrad pri rodinných domoch možno použiť § 18 ods. 2 vodného zákona s tým, že k uvedenej činnosti sa nevyžaduje ani povolenie ani súhlas orgánu štátnej vodnej správy. Pokiaľ sa odvádzajú tieto vody do príslušného vodného toku použitím krátkeho potrubia alebo rigolu, príslušným na povolenie je stavebný úrad a vyžaduje sa súhlasné stanovisko správcu vodného toku.

Čl. 4

Vody z povrchového odtoku z ostatných budov a prevádzkových objektov

Napriek tomu, že v § 2 písm. i) vodného zákona je uvedené, že vodou z povrchového odtoku je voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme a ktorá je odvádzaná z terénu alebo z vonkajších častí budov do povrchových vôd a do podzemných vôd, je potrebné uviesť, že sa to týka aj zrážkových vôd, ktoré sú odvádzané z veľkých prevádzkových stacionárnych zariadení, umiestnených mimo budov, napríklad nádrží, potrubí, priemyselných prevádzok, veľkých transformátorov a podobne.

Ustanovenia § 2 písm. t) a u) vodného zákona je potrebné vykladať tak, že povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd je potrebné iba vtedy, ak ide o vody z povrchového odtoku s obsahom znečisťujúcich látok. Odvádzanie vôd

z povrchového odtoku do povrchových vôd z budov a prevádzkových objektov si vždy vyžaduje povolenie podľa § 21 ods. 1 písm. d) vodného zákona.

Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd zo striech budov, ktoré neobsahujú znečisťujúce látky sa nevyžaduje povolenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 21 ods. 1 písm. d) vodného zákona. To znamená, že dažďové záhrady, jazierka alebo vsakovacie objekty pri týchto budovách nie sú vodnými stavbami a povoľuje ich príslušný stavebný úrad spolu s daným objektom. Stavebný úrad si musí zabezpečiť dostatočné podklady na rozhodovanie, či daný vsakovací objekt alebo dažďová záhrada je správne naprojektovaný, napríklad hydrogeologickým posudkom.

Pokiaľ sú odvádzané vody z povrchového odtoku z týchto objektov bez znečisťujúcich látok dažďovou kanalizáciou do vodného toku, vyžaduje sa povolenie na vypúšťanie podľa § 21 ods. 1 písm. d) vodného zákona, pričom je potrebný súhlas správcu vodného toku.

Ak sú vody z povrchového odtoku, ktoré obsahujú znečisťujúce látky, odvádzané do podzemných vôd, je potrebné povolenie podľa § 21 ods. 1 písm. d) vodného zákona.

Na základe uvedeného je potrebné vyhodnotiť aj skutočnosť, kedy sa dažďová kanalizácia považuje za vodnú stavbu a kedy nie. Platí jednoznačne, že ak sa vyžaduje povolenie na osobitné užívanie vôd, dažďová kanalizácia je vodnou stavbou. Teda dažďová kanalizácia nebude vodnou stavbou vtedy, ak bude odvádzat' vody z povrchového odtoku neobsahujúce znečisťujúce látky do podzemných vôd alebo budú vody z povrchového odtoku odvádzané do verejnej kanalizácie. Dažďová kanalizácia bude vodnou stavbou aj v prípade, ak bude súčasťou stokovej siete delenej sústavy podľa § 2 písm. k) zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.

Čl. 5

Vody z povrchového odtoku z komunikácií a parkovísk

Orgán štátnej vodnej správy posúdi na základe poznania konkrétnej situácie mieru znečistenia vôd z povrchového odtoku. Za málo znečistené vody možno považovať napríklad z parkovacích plôch, zo spevnených plôch využívaných na športové účely, z chodníkov okolo rodinných a bytových domov a podobne. Vzhľadom na technickú úroveň automobilov sú väčšinou dotokové hodnoty znečistenia (napríklad NEL) z parkovísk a ciest zanedbateľné, preto sú odlučovače alebo iné objekty určené skôr pre zabezpečenie v prípadoch havárií ako na čistenie vôd z povrchového odtoku. Za znečistené vody z povrchového odtoku sa považujú najmä vody z povrchového odtoku diaľnic, veľkokapacitných parkovísk (pred supermarketmi, parkoviská nákladných automobilov a strojov), z priemyselných a poľnohospodárskych areálov (montážne a odstavné plochy). Ak sú vody z povrchového odtoku, ktoré môžu obsahovať znečisťujúce látky, vypúšťané nepriamo do podzemných vôd, vyžaduje sa vykonať predchádzajúce zisťovanie hydrogeologickým posudkom a jedným z opatrení je vybudovanie zariadení na účinné zachytávanie týchto znečisťujúcich látok, napríklad pri ropných látkach odlučovače ropných látok, špeciálne fólie na zachytávanie ropných látok a podobne.

Pri vypúšťaní vôd z povrchového odtoku sa neurčujú prípustné hodnoty ukazovateľov znečistenia okrem odstavných plôch a montážnych plôch, plôch priemyselných areálov a iných areálov, na ktorých sa skladujú znečisťujúce látky alebo sa s nimi inak zaobchádza a ktoré sú vypúšťané do povrchových vôd. Ide o plochy, na ktorých sa vykonáva výrobná

alebo iná činnosť, medzi ktoré patria aj areály čerpacích staníc pohonných hmôt. Pre tieto prípady sa použijú limitné hodnoty ukazovateľov v prílohe č. 6 tabuľka 9.1 nariadenia vlády.

Vody z povrchového odtoku z chodníkov a komunikácií pre cyklistov nevyžadujú prečistenie s odlučovačom ropných látok. To isté sa týka komunikácií, ktoré sú málo frekventované, napríklad príjazdy k domom, miestna komunikácia v obytnej zástavbe a podobne, kde je počet automobilov cca menej ako 300 za 24 hodín. Pre komunikácie s vyššou frekvenciou automobilov, resp. komunikácie do priemyselných a poľnohospodárskych areálov sa vyžaduje prečistiace zariadenie pre vody z povrchového odtoku pred ich odvádzaním do podzemných vôd alebo povrchových vôd. Podobne je možné pristupovať k riešeniu odvádzania vôd z povrchového odtoku z parkovísk. Pre málo frekventované parkoviská s počtom max. do 30 parkovacích miest (alebo 300 automobilov za 24 hodín) pre osobné automobily sa nevyžaduje odlučovač ropných látok, s väčším počtom parkovacích miest resp. ak je parkovisko využívané aj na parkovanie autobusov, nákladných áut resp. pracovných strojov, je potrebné vody z povrchového odtoku prečisťovať pred ich odvádzaním do podzemných vôd alebo do povrchových vôd. Ak nie je možné odvádzanie týchto vôd ani do podzemných vôd ani do povrchových vôd, pri ich odvádzaní do kanalizácie je potrebné stanovisko vlastníka resp. prevádzkovateľa tejto kanalizácie, ktorý si určí podmienky, či je potrebné vody z povrchového odtoku prečisťovať pred ich odvádzaním do kanalizácie.

Tento pohľad na prečisťovanie vôd z povrchového odtoku sa týka všeobecných podmienok. Pri určovaní, kedy je potrebné prečisťovať vody z povrchového odtoku parkovísk je nutné zohľadniť, či pôjde o územia s prísnejšími podmienkami na ochranu povrchových vôd a podzemných vôd, napríklad ochranné pásma vodárenských zdrojov, chránené vodohospodárske oblasti, odvádzanie vôd z povrchového odtoku do vodárenského toku, úroveň hladiny podzemnej vody, druh podlažia a jeho hrúbka nad hladinou podzemnej vody a podobne. Všetky uvedené skutočnosti je potrebné zohľadniť pri rozhodovaní, či je potrebné vody z povrchového odtoku pred ich odvádzaním do podzemných vôd, do povrchových vôd alebo do kanalizácie prečisťovať odlučovačom ropných látok, iným spôsobom, resp. prečisťovanie sa nevyžaduje.

Čl. 6

Vody z povrchového odtoku zo stavieb a objektov povolených pred 1. júnom 2002

V čase účinnosti zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) od 1. apríla 1975 do 31. mája 2002, sa nevyžadovalo povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd ani do podzemných vôd.

Od 1. júna 2002 do 30. júna 2004 bol účinný zákon č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), podľa ktorého už bolo potrebné povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku podľa § 17 ods. 1 písm. h) tohto zákona, ktorý však v prechodnom ustanovení § 77 ods. 8 uložil povinnosti takto: „Podnikatelia a iné právnické osoby, ktorí vypúšťajú odpadové vody alebo osobitné vody do povrchových vôd alebo do podzemných vôd a priemyselné odpadové vody s obsahom škodlivých látok a obzvlášť škodlivých látok do verejnej kanalizácie, sú povinní oznámiť do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona orgánu štátnej vodnej správy množstvo, kvalitu a spôsob vypúšťania týchto vôd, ako aj jednotlivé látky zo skupín látok uvedených v prílohe č. 1 k tomuto zákonu a ich množstvá (koncentračné hodnoty a bilančné hodnoty) samostatne na jednotlivé prípady vypúšťania. Kto vypúšťa odpadové vody s obsahom škodlivých látok a obzvlášť škodlivých látok do povrchových vôd, do podzemných vôd alebo do verejnej kanalizácie je povinný

spolu s oznámením predložiť aj prijaté opatrenia na zamedzenie vypúšťania obzvlášť škodlivých látok a na postupné obmedzovanie škodlivých látok vo vypúšťaných odpadových vodách. Nesplnením oznamovacej povinnosti v určenej lehote doterajšie povolenie na vypúšťanie odpadových vôd alebo osobitných vôd zaniká.“.

Z tohto prechodného ustanovenia nevyplývala povinnosť dodatočne požiadať o povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd.

Dňa 1. júla 2004 nadobudol účinnosť vodný zákon, ktorý v prechodnom ustanovení v § 80 ods. 6 uvádza: „Právnické osoby alebo fyzické osoby, ktoré vykonávajú činnosti podľa § 21 ods. 1 písm. a) druhého a tretieho bodu a písm. b) druhého až štvrtého bodu, § 21 ods. 1 písm. e) a f) tohto zákona, sú povinné požiadať orgán štátnej vodnej správy o vydanie povolenia na tieto činnosti najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona, inak sa jeho činnosť považuje za činnosť v rozpore s týmto zákonom.“.

Ani toto prechodné ustanovenie neukladá povinnosti požiadať o povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku, nakoľko presne citované ustanovenia § 21 sa netýkajú vôd z povrchového odtoku.

Novelou vodného zákona účinnou od 15. januára 2015, sa ukladali povinnosti v prechodnom ustanovení § 80d ods. 3 takto: „Práva a povinnosti vyplývajúce z povolení a rozhodnutí vydaných do 14. januára 2015, ktoré nie sú v súlade so zákonom účinným od 15. januára 2015, je potrebné do 31. decembra 2018 uviesť s ním do súladu, inak povolenia a rozhodnutia strácajú platnosť, to sa nevzťahuje na povolenia na odber podzemných vôd.“.

Citované prechodné ustanovenie ukladá povinnosti iba tým, ktorí už majú vydané povolenia a rozhodnutia, dať ich do súladu so zákonom účinným od 15. januára 2015, avšak nerieši tých, ktorí do tých čias nemajú žiadne povolenie na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd.

Vzhľadom na vyššie uvedené bolo by nad rámec platnej legislatívy vyžadovať pre stavby povolené a užívané už napríklad v 60-tych a 70-tych rokoch minulého storočia povolenia na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd alebo do podzemných vôd.

Čl. 7 **Záver**

Všetky vyššie uvedené možnosti platia všeobecne a sú pomôckou pri vyjadrovaní sa orgánu štátnej vodnej správy podľa § 28 vodného zákona, avšak orgán štátnej vodnej správy je ten príslušný orgán, ktorý podľa vodného zákona určuje, čo je alebo nie je vodná stavba a kedy sa vyžaduje povolenie na osobitné užívanie vôd vzhľadom na konkrétne podmienky daného prípadu. Pokiaľ orgán štátnej vodnej správy si nebude istý, či je možné odvádzanie vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd cez vsakovacie zariadenie bez prečistenia, môže požiadať o hydrogeologické posúdenie predloženého riešenia. Je potrebné pripomenúť, že odvádzanie vôd z povrchového odtoku do podzemných vôd (vsaku) v miestach so starou ekologickou záťažou je neprípustné.

Čl. 8
Účinnosť

Toto usmernenie nadobúda účinnosť dňom jeho vydania.

Ing. Roman Havlíček v. r.
generálny riaditeľ
sekcie vôd
Ministerstva životného prostredia
Slovenskej republiky